Osmanlı Islahatları — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 6 soru

1. 1808'de imzalanan, padişahın yetkilerini ilk kez sınırladığı belirtilen ve merkezî otoriteyi dengeleyen belge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sened-i İttifak

B) Tanzimat Fermanı

C) Islahat Fermanı

D) Küçük Kaynarca Antlaşması

E) Paris Antlaşması

2. Aşağıdakilerden hangisi XVIII. yüzyılın sonlarında III. Selim Dönemi'nde meydana gelen askerî veya diplomatik gelişmelerden biri değildir?

A) İrad-ı Cedit hazinesinin kurulması

B) Yaş Antlaşması'nın imzalanması

C) Ziştovi Antlaşması'nın imzalanması

D) Nizam-ı Cedit ordusunun oluşturulması

E) Sened-i İttifak'ın kabul edilmesi

3. "1839 yılında Gülhane Meydanı'nda yüksek rütbeli devlet adamları ve yabancı elçilerin huzurunda okunan tarihî bir metinle, Osmanlı Devleti'nde padişah ilk kez kanun gücünün üstünlüğünü kabul etmiştir." Sultan Abdülmecit devrinde okunan ve devletin modernleşme sürecine büyük bir ivme kazandıran bu belge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sened-i İttifak

B) Tanzimat Fermanı

C) Islahat Fermanı

D) Kanun-ı Esasî

E) Teşkilat-ı Esasiye

4. 1876'da ortaya çıkan, padişahın katkısıyla hazırlanan ve Fransa, Belçika ile Prusya anayasalarından esinlenilen metin aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tanzimat Fermanı

B) Islahat Fermanı

C) Kanun-ı Esasi

D) Sened-i İttifak

E) Hatt-ı Hümayun

5. 1876'da ortaya çıkan anayasa metniyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

A) Fransa, Belçika ve Prusya anayasalarından esinlenmiştir.

B) Padişahın katkılarıyla hazırlanmıştır.

C) 1876 yılında ortaya çıkmıştır.

D) 119 maddeden oluşmaktadır.

E) Tanzimat Fermanı adıyla düzenlenmiştir.

6. 1876'da padişahın katkılarıyla hazırlanıp 119 maddeden oluşan anayasal metin olarak ortaya çıkan belge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sened-i İttifak

B) Tanzimat Fermanı

C) Islahat Fermanı

D) Kanun-ı Esasi

E) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu

Cevap Anahtarı

1. A
2. E
3. B
4. C
5. E
6. D

Çözümler

1. Doğru cevap Sened-i İttifak'tır; çünkü kaynakta 1808'de imzalanan ve padişahın yetkilerini ilk kez sınırlayan belge olarak verilmiştir. En güçlü çeldirici Tanzimat Fermanı'dır; ancak o 1839'daki modernleşme sürecinin başlangıcıdır, merkezî otoriteyi ilk kez sınırlayan belge değildir.

2. A, B, C ve D şıkları III. Selim Dönemi'nde (1789-1807 arası) yaşanmış olgulardır. Ancak Sened-i İttifak 1808 yılında, II. Mahmut Dönemi'nde imzalanmış olup III. Selim Dönemi gelişmesi değildir. Yüzyıl/dönem kayması nedeniyle E şıkkı yanlıştır.

3. 1839'da Sultan Abdülmecit devrinde okunan ve Gülhane Hatt-ı Hümayunu olarak da bilinen bu belge Tanzimat Fermanı'dır. Islahat Fermanı ise daha sonraki (1856) bir modernleşme belgesi olduğu için yanlış çeldiricidir.

4. Doğru cevap Kanun-ı Esasi'dir; 1876'da padişahın katkılarıyla ve çeşitli Avrupa anayasalarından esinlenilerek hazırlanmıştır. Tanzimat Fermanı ise anayasal rejim yolundaki ilk adım olarak tanımlanır.

5. 1876'da ortaya çıkan metin, Fransa, Belçika ve Prusya anayasalarından esinlenilerek padişahın katkılarıyla hazırlanmış ve 119 maddeden oluşmuştur. Bu metin Tanzimat Fermanı değil, Kanun-ı Esasi'dir; bu nedenle E seçeneği yanlıştır.

6. 1876’da padişahın katkılarıyla hazırlanan Kanun-ı Esasi 119 maddeden oluşmuştur. Tanzimat Fermanı anayasal rejime geçiş yolunda ilk adım olsa da 119 maddelik bir anayasa metni değildir.